

اظهار نظر کارشناسی درباره:
« طرح حمایت از مالکیت صنعتی »
اعاده شده از شورای نگهبان (۱)

مخصوص صحن علنی

مقدمه

طرح حمایت از مالکیت صنعتی در تاریخ ۱۴۰۰/۹/۲۱ به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید و پس از ارسال به شورای محترم نگهبان، شورای مزبور ایراداتی را در ۲۸ بند از جهت مغایرت با قانون اساسی و موازین شرعی به طرح مذکور وارد ساخته است. در راستای رفع ایرادات و تأمین نظر شورای محترم نگهبان، اصلاحاتی در مواد طرح از سوی کمیسیون قضایی و حقوقی مجلس انجام شده و به نظر می‌رسد اکثر ایرادات مزبور رفع گردیده باشند؛ لیکن در خصوص پاره‌ای از اصلاحات، احتمال عدم تأیید مصوبه و طرح ایراد مجدد از سوی شورای مذکور وجود دارد. در این گزارش، مصوبه کمیسیون قضایی و حقوقی مجلس و راهکارهای رفع ایراد شورای نگهبان مورد بررسی قرار می‌گیرد.

مشخصات طرح

دوره یازدهم - سال دوم

شماره ثبت:

۱۸۲

مشخصات گزارش

تهیه و تدوین:

محمد شکوری گرکانی

بررسی اجمالی ایرادات شورای نگهبان

ایرادات شورای محترم نگهبان به چهار دسته کلی قابل تقسیم است:

نخست، ایرادات شکلی که ناظر به بند نخست نظریه شورای مذکور است و شامل اعلام مغایرت استعمال واژه‌های بیگانه در مواد متعدد طرح با اصل (۱۵) قانون اساسی می‌باشد.

دوم، ابهامات موجود در خصوص طرح که شامل مواد (۱۵)، (۱۶)، (۳۰)، (۳۴)، (۷۰)، (۷۲)، (۷۳)، (۷۴)، (۱۲۸)، (۱۳۱)، (۱۳۷)، (۱۳۸)، (۱۴۸)، (۱۵۱) و تبصره ماده (۴۰) می‌شود. این موارد باید در طرح تعیین تکلیف و رفع ابهام می‌گردید و حتی اصرار بر آنها نیز مطابق نظریه تفسیری شورای نگهبان امکان پذیر نبوده است.

سوم، ایرادات محتوایی نسبت به مواد طرح که ناظر به اعلام مغایرت با مفاد قانون اساسی و موازین شرعی است و شامل مواد (۲۳)، (۶۵)، (۷۱)، (۷۱)، (۱۳۰)، (۱۳۳)، (۱۴۲)، تبصره ماده (۱۳۴) و تبصره (۱) ماده (۴۰) می‌باشد. چهارم، ایراد و ابهام نسبت به موادی که به مواد دارای ایراد و ابهام ارجاع داده شده است. توضیح اینکه در برخی از مواد طرح، به منظور تسری احکام قانونی به مواد دیگری ارجاع داده شده است. لذا چنانچه مواد مرجوع الیه هم واجد ایراد و ابهام باشند، مواد ارجاعی نیز از سوی شورای نگهبان واجد ایراد و ابهام تلقی شده‌اند. این موارد شامل مواد (۸۲)، (۹۵)، (۱۱۷) و (۱۲۱) طرح است.

کلیه ایرادات و ابهامات فوق‌الذکر در جلسات کمیسیون قضایی و حقوقی مجلس با حضور اعضای کمیسیون و نمایندگان دستگاه‌های اجرایی مرتبط مورد بررسی قرار گرفته و به منظور رفع آنها، اصلاحاتی در مواد طرح به عمل آمده است.

ناظر علمی:

مهدی عبدالملکی

دفتر مطالعات حقوقی

شماره مسلسل:

۱-۲۴۰۱۷۸۵۱

تاریخ انتشار:

۱۴۰۱/۴/۲۰

بررسی مصوبه کمیسیون قضایی و حقوقی

کمیسیون قضایی و حقوقی مجلس در مقام رفع ایرادات شورای نگهبان به طرح فوق‌الذکر، برای رفع کلیه ابهامات و ایرادات مزبور مصوباتی وضع نموده و با بررسی مصوبات کمیسیون مذکور روشن می‌شود که در اکثریت قریب به اتفاق موارد، ایرادات و ابهامات شورای نگهبان رفع خواهد شد و صرفاً در ۲ مورد به نظر می‌رسد که منجر به ایراد مجدد و اعاده مصوبه به مجلس گردد. ذیلاً به بررسی و تحلیل مصوبه کمیسیون قضایی و حقوقی می‌پردازیم:

۱- کمیسیون برای رفع ایرادات شکلی مذکور در ردیف اول ایرادات شورای محترم نگهبان با استعلام از فرهنگستان زبان و ادب فارسی اقدام به ذکر معادل فارسی واژه‌ها و اصطلاحات بیگانه نمود که رافع ایراد شورای نگهبان بوده و مورد پذیرش می‌باشند. با وجود این، ایراد به واژه کنوانسیون به دلیل متداول بودن و رواج فراوان آن و نیز تصریح فرهنگستان مذکور به عدم لزوم درج معادل فارسی با توجه به معنای خاص واژه کنوانسیون و غیر همسان بودن معادل‌های فارسی با معنای دقیق این واژه، تا حدودی سختگیرانه بوده و عدم اصلاح واژه کنوانسیون نیز به نظر فاقد ایراد است. لذا به نظر می‌رسد ارسال نامه فرهنگستان زبان و ادب فارسی در خصوص عدم لزوم ذکر معادل فارسی واژه «کنوانسیون» منجر به عدم تکرار ایراد از سوی شورای نگهبان شود.

۲- کمیسیون برای رفع ابهامات مد نظر شورای محترم نگهبان، اصلاحاتی در طرح انجام داده که در کلیه موارد به استثنای تبصره «۲» ماده (۴۰) طرح به نظر می‌رسد ابهامات مد نظر شورای نگهبان مرتفع شده باشد. در خصوص تبصره «۲» ماده (۴۰) ابهام مذکور این بود که آیا تصمیمات کمیسیون رسیدگی کننده به تقاضای پروانه بهره‌برداری اجباری اختراعات دفاعی، قابل اعتراض است یا خیر. لیکن با توجه به مصالح موجود از جمله لزوم حفظ محرمانگی موضوع اختراعات دفاعی و حساسیت موضوعات مرتبط با صنایع دفاعی، ارجاع اعتراضات به محاکم دادگستری یا دیوان عدالت اداری، از دیدگاه کمیسیون قضایی و حقوقی به مصلحت دانسته نشده و تصمیمات کمیسیون موضوع تبصره «۲» ماده (۴۰) طرح غیرقابل اعتراض دانسته شد. این امر علی‌رغم برخورداری از پشتوانه منطقی و وجهت مستتر در آن، به دلیل نقض حق دادخواهی شهروندان، مغایر اصول (۳۴) و (۱۷۳) قانون اساسی به نظر می‌رسد. لذا احتمال عدم تایید و اعاده مصوبه به مجلس از سوی شورای نگهبان در این خصوص وجود دارد؛ لیکن راهکار دیگری متصور نیست و مصالح موجود اقتضا می‌نماید که همین مصوبه نهایی شود.

اصلاح به عمل آمده برای رفع ابهام موضوع ماده (۷۳) طرح یکی از نقاط قوت مصوبه کمیسیون به شمار می‌رود؛ زیرا ماده مذکور به دلیل خلط میان دو مفهوم «قرار تأمین خواسته» و «قرار تأمین دلیل» مبتلا به خطا و اشتباه بزرگی بود که ابهام نسبت این ماده و قانون آیین دادرسی مدنی موجب متذکر شدن کمیسیون و اصلاح ماده (۷۳) گردید.

۳- کمیسیون برای رفع ایرادات محتوایی نسبت به مواد طرح، مواد متعددی از طرح را اصلاح نمود که به استثنای یک مورد که احتمال ایراد مجدد از سوی شورای محترم نگهبان وجود دارد، در سایر موارد ایرادات محتوایی مزبور مرتفع گردیده و به نظر می‌رسد مصوبه در موارد فوق‌الذکر تأیید خواهد شد. دو مورد از نقاط قوت مصوبات کمیسیون عبارتند از اصلاح ماده (۱۳۱) طرح که دامنه جرم انگاری رقابت غیرمنصفانه را محدود و محصور نموده که در راستای حفظ حقوق شهروندان اقدام مثبتی محسوب می‌شود و اصلاح ماده (۱۴۲) طرح که برای نخستین بار بدون ارجاع به آیین نامه اجرایی، هزینه‌های مرتبط با اختراع و علائم تجاری با تفکیک متقاضی به شخص حقیقی یا حقوقی به صورت مقطوع تعیین گردیده و تعدیل و بازنگری در ارقام آن نیز به تناسب نرخ تورم اعلامی از سوی بانک مرکزی هر سه سال یکبار امکان پذیر شده است. البته لازم به ذکر است که ارقام تعیین شده به نظر بسیار ناچیز بوده و

موجب کاهش درآمدهای ناشی از طرح و ایجاد مشکل در اجرای آن خواهد شد. زیرا هزینه‌های ناشی از اجرای این طرح باید از درآمدهای طرح تأمین شود و مبالغ مندرج در این ماده با توجه به سایر هزینه‌های کشور و اوضاع و احوال اقتصادی بسیار ناچیز و منجر به درخواست‌های واهی برای ثبت اختراع و کاهش درآمدهای ارزی ناشی از ثبت اختراع اتباع بیگانه در کشور خواهد شد؛ زیرا مطابق اصل دولت کامله الوداد و کنوانسیون پاریس، امکان اینکه از اتباع خارجی برای ثبت اختراع آنان هزینه‌ای بیشتر از هزینه مقرر برای اتباع داخلی اخذ شود، وجود ندارد. لذا پیشنهاد می‌شود این ارقام صرفاً برای سال ۱۴۰۱ معتبر بوده و برای سالهای بعد، به تناسب هزینه‌های پیش بینی شده برای اجرای طرح، همه ساله در قانون بودجه سنواتی ارقام هزینه‌ها درج شود. ایراد دیگر این ماده در بند (۴) آن در پیوند با مرجع تعدیل هزینه‌های مذکور به تناسب نرخ تورم است که به رئیس قوه قضائیه سپرده شده است. زیرا تعیین هزینه‌ها امری اجرایی است و به نظر می‌رسد از شمول اصل (۱۵۶) قانون اساسی و اختیارات رئیس قوه قضائیه خارج باشد؛ چه اینکه در ماده (۲۸) قانون مجازات اسلامی (اصلاحی ۹۹) نیز مرجع تعدیل و بازنگری در ارقام مجازات جزای نقدی، هیئت وزیران دانسته شده است و با توجه به اینکه تعدیل جزای نقدی که نوعی مجازات است به دولت سپرده شده، به طریق اولی به نظر می‌رسد تعدیل هزینه‌های ثبتی مالکیت صنعتی باید بر عهده دولت قرار گیرد. لذا امکان ایراد مجدد به بند «۴» این ماده به استناد مغایرت با اصل (۱۳۸) قانون اساسی وجود دارد.

در خصوص سایر مواد نیز لازم به ذکر است ماده (۱۴۸) طرح به لحاظ نگارشی و ترتیب به کارگیری واژه‌ها و عبارات ایراد دارد و باید اصلاح شود. لذا پیشنهاد می‌شود با رعایت قانون آیین نامه داخلی مجلس، عبارت «تعدادی کارشناس تمام وقت مورد نیاز» به عبارت «کارشناس تمام وقت به تعداد مورد نیاز» اصلاح شود.

۴- سایر ایرادات و ابهاماتی که با توجه به ارجاعات پدید آمده بود، با رفع ایرادات و ابهامات به شرح مصوبه کمیسیون قضایی و حقوقی مرتفع خواهد شد و مشکلی از این بابت وجود ندارد.

نتیجه‌گیری

کمیسیون قضایی و حقوقی مجلس در راستای رفع ابهامات و ایرادات مد نظر شورای محترم نگهبان نسبت به طرح حمایت از مالکیت صنعتی، اقدام به تصویب اصلاحاتی در طرح نموده است و اکثریت قریب به اتفاق مصوبات کمیسیون مزبور رافع ایرادات و ابهامات فوق الذکر خواهد بود. در خصوص ماده (۱۴۲) اصلاحی مصوب کمیسیون قضایی با توجه به میزان ارقام مندرج در آن و تردید در پوشش دادن هزینه‌های اجرای قانون و محرومیت دولت از درآمدهای ناشی از ثبت اختراع اتباع بیگانه در ایران، پیشنهاد می‌شود که ارقام هزینه‌ای موجود صرفاً مربوط به سال ۱۴۰۱ بوده و بعد از آن همه ساله در قانون بودجه سنواتی درج شود. همچنین در خصوص تبصره (۲) ماده (۴۰) طرح و تصریح کمیسیون قضایی به غیرقابل اعتراض بودن مصوبات کمیسیون رسیدگی کننده به تقاضای اعطای پروانه بهره‌برداری اجباری، به نظر می‌رسد به احتمال فراوان ایراد شورای نگهبان به دلیل مغایرت آن با اصول (۳۴) و (۱۷۳) قانون اساسی مطرح خواهد شد؛ لیکن بنا به مصالح و حساسیت اختراعات دفاعی، اصرار بر همین مصوبه راهکار پیشنهادی می‌باشد. لذا تصویب نهایی مصوبه کمیسیون قضایی و حقوقی مجلس در صحن علنی مورد پیشنهاد است.

جدول اظهار نظر کلی نسبت به مصوبه کمیسیون قضایی و حقوقی مجلس

شماره ماده تبصره	موافق	مخالف	ارجاع به کمیسیون
مواد متعدد (ردیف ۱ ایرادات شورای نگهبان)	✓		
ماده (۱۴)	✓		
ماده (۱۵)	✓		
ماده (۱۶)	✓		
ماده (۲۳)	✓		
ماده (۳۰)	✓		
ماده (۳۴)	✓		
تبصره «۱» ماده (۴۰)	✓		
تبصره «۲» ماده (۴۰)	✓		
ماده (۶۵)	✓		
ماده (۶۷)	✓		
ماده (۷۰)	✓		
ماده (۷۱)	✓		
ماده (۷۲)	✓		
ماده (۷۳)	✓		
ماده (۷۴)	✓		
ماده (۸۲)	✓		
ماده (۹۵)	✓		
ماده (۹۹)	✓		
ماده (۱۱۷)	✓		
ماده (۱۲۱)	✓		
ماده (۱۲۸)	✓		
ماده (۱۲۹)	✓		
ماده (۱۳۰)	✓		
ماده (۱۳۱)	✓		
ماده (۱۳۱)	✓		
تبصره ماده (۱۳۱)	✓		
ماده (۱۳۳)	✓		
ماده (۱۳۴)	✓		
ماده (۱۳۵)	✓		
ماده (۱۳۷)	✓		
ماده (۱۳۸)	✓		
ماده (۱۴۲)			✓
تبصره «۱» ماده (۱۴۲)	✓		
تبصره «۳» ماده (۱۴۲)	✓		
تبصره «۵» ماده (۱۴۲)	✓		
ماده (۱۴۸)			✓
ماده (۱۵۱)	✓		

جدول اظهار نظر کارشناسی تفصیلی در خصوص مصوبه کمیسیون قضایی و حقوقی درباره طرح حمایت از مالکیت صنعتی

شماره ماده تبصره	متن مصوبه کمیسیون قضایی و حقوقی	موافق	مخالف	ارجاع به کمیسیون	اظهار نظر کارشناسی	متن اصلاحی
مواد متعدد (ردیف ۱ ایرادات شورای نگهبان)	<p>الف) به منظور رفع ایراد ردیف ۱ شورای محترم نگهبان معادل واژه‌های غیرفارسی به شرح زیر تعیین می‌شود:</p> <p>۱- در بند(۵) و تبصره (۱) بند(۵) ماده(۴)، بند(۳) و تبصره ماده(۱۶)، تبصره بند(۲) ماده (۳۸) و تبصره(۱) ماده(۶۷) واژه «ژنتیکی» به عبارت «ژنی(ژنتیکی)» و در صدر ماده(۱۶) واژه «ژنتیک» به عبارت «ژن-شناختی(ژنتیک)» اصلاح می‌شود.</p> <p>۲- در تبصره (۱) بند(۵) ماده(۴) واژه «میکروبیولوژیک» به عبارت «ریز زیست شناختی(میکروبیولوژیک)» اصلاح می‌شود.</p> <p>۳- در مواد(۸۶)، (۸۷) و (۸۹) واژه «گرافیکی» به عبارت «نگاشتاری(گرافیکی)» اصلاح می‌شود.</p> <p>۴- در تبصره(۳) ماده(۱۱۱) عبارت «کنترل کننده کیفیت» به عبارت «نظارت کننده بر کیفیت(کنترل کننده کیفیت)» و در ماده(۱۱۴) عبارت «کنترل کیفیت» به عبارت «نظارت کیفیت(کنترل کیفیت)» اصلاح می‌شود.</p> <p>۶- در مواد(۱۰)، (۲۱)، (۸۲) و تبصره ماده (۹۷) واژه «کنوانسیون» به عبارت «موافقتنامه(کنوانسیون)» و در بند (۸) ماده (۹۷)، تبصره(۲) ماده(۱۳۶) و ماده (۱۴۶) واژه «کنوانسیون‌های» به عبارت «موافقتنامه‌های(کنوانسیون-های)» اصلاح می‌شود.</p>	✓			<p>به استناد نظر فرهنگستان زبان و ادب فارسی، معادل فارسی اصطلاحات مربوطه داخل درج گردیده و معادل انگلیسی واژه‌ها و اصطلاحات نیز در داخل پرانتز قید شده است که رافع ایرادات شورای نگهبان خواهد بود.</p> <p>در خصوص واژه کنوانسیون با توجه به متداول بودن این واژه در ادبیات حقوقی کشور و اظهار نظر صریح فرهنگستان زبان و ادب فارسی مبنی بر عدم لزوم ذکر معادل فارسی آن، به نظر می‌رسد اصلاح واژه کنوانسیون ضرورت نداشته باشد.</p>	<p>با رعایت قانون آیین نامه داخلی مجلس، عبارت «واژه «کنوانسیون‌های» به عبارت «موافقتنامه‌های(کنوانسیون-های)» اصلاح می‌شود.» حذف شود. زیرا به نظر می‌رسد ارسال نامه فرهنگستان زبان و ادب فارسی مبنی بر متداول بودن واژه «کنوانسیون» در ادبیات حقوقی کشور و عدم لزوم ذکر معادل فارسی آن در طرح، منجر به عدم تکرار ایراد از سوی شورای نگهبان شود.</p>

شماره ماده تبصره	متن مصوبه کمیسیون قضایی و حقوقی	موافق	مخالف	ارجاع به کمیسیون	اظهار نظر کارشناسی	متن اصلاحی
	ب-به منظور رفع تذکر شماره (۶) شورای محترم نگهبان در ماده(۷۱)، بند(۵) ماده (۸۴)، تبصره ماده(۹۴)، عنوان فصل چهارم، بندهای(۱ و ۴) و تبصره ماده(۹۶)، صدر و بندهای(۴ تا ۷) ماده(۹۷)، صدر ماده(۹۸)، تبصره(۳) ماده(۱۱۱)، ماده(۱۱۳)، تبصره‌های (۱ و ۲) ماده (۱۱۷) ماده(۱۱۸) و تبصره آن، مواد (۱۱۹ تا ۱۲۲)، عنوان فصل پنجم، مواد(۱۲۳ تا ۱۲۹ و بندها و تبصره‌های آنها)، بند(۱) ماده (۱۳۱)، بندهای(۲ و ۳) ماده (۱۳۳) و مواد (۱۳۶)، (۱۳۸)، (۱۳۹)، (۱۴۱)، (۱۴۲) و (۱۴۴) و بندها و تبصره‌های آنها واژه «تجارتی» به واژه «تجاری» اصلاح می‌شود.					
ماده (۱۴)	به منظور رفع ایراد ردیف (۲) شورای محترم نگهبان بند (۲) ماده (۱۴) به شرح زیر اصلاح می‌شود: «۲-اطلاعات هویتی مالک (دارنده حقوق مادی اعم از سفارش دهنده اختراع یا شخصی که حقوق مادی اختراع به وی منتقل شده است.)»	✓				
ماده (۱۵)	به منظور رفع ایراد ردیف (۳) شورای محترم نگهبان بند (۱) ماده (۱۵) به شرح زیر اصلاح می‌شود: «۱- مدارک هویت مالک و مخترع»	✓				
ماده (۱۶)	به منظور رفع ایراد ردیف(۴) شورای محترم نگهبان در ماده (۱۶) عبارت «متقاضی» به عبارت «متقاضی(اعم از مالک و مخترع)» اصلاح می‌شود.	✓				
ماده (۲۳)	به منظور رفع ایراد ردیف(۵) شورای محترم نگهبان در ماده (۲۳) عبارت «کمیسیون رسیدگی به اختلافات ثبت مالکیت صنعتی، از نماینده رئیس مرجع ثبت و دو کارشناس با	✓				

متن اصلاحی	اظهار نظر کارشناسی	ارجاع به کمیسیون	مخالف	موافق	متن مصوبه کمیسیون قضایی و حقوقی	شماره ماده تبصره
					<p>تخصص مرتبط با موضوع با دعوت از معترض تشکیل می‌شود و با اکثریت آراء تصمیم‌گیری می‌کند. کارشناس رسیدگی‌کننده به پرونده، بدون داشتن حق رأی در جلسات شرکت می‌کند. نحوه انتخاب اعضای کمیسیون مذکور و ترتیب رسیدگی آن با توجه به تنوع موضوعات تخصصی، در آیین‌نامه اجرائی این قانون مشخص می‌شود.» به عبارت «کمیسیون رسیدگی به اختلافات ثبت مالکیت صنعتی، از نماینده رئیس مرجع ثبت (به عنوان رئیس کمیسیون) و دو کارشناس با تخصص مرتبط با موضوع ضمن دعوت از معترض تشکیل می‌شود و با اکثریت آراء تصمیم‌گیری می‌کند. کارشناس رسیدگی‌کننده به پرونده، بدون داشتن حق رأی در جلسات شرکت می‌کند. اعضای کمیسیون مذکور باید دارای شرط وثاقت و امانت بوده و توسط رئیس مرجع ثبت انتخاب شوند.</p> <p>رئیس کمیسیون حداقل ده روز قبل از تشکیل جلسه تاریخ، زمان و مکان تشکیل جلسه را حسب مورد به متقاضی ثبت یا به طرفین اختلاف یا به نماینده قانونی آنان ابلاغ می‌کند. این اشخاص می‌توانند در جلسه حضور پیدا کنند و دفاعیات خود را مطرح نمایند. کمیسیون پس از اعلام ختم رسیدگی ظرف حداکثر یک هفته تصمیم نهائی خود را به صورت مستند و مستدل اعلام می‌نماید.» اصلاح می‌شود.</p>	

شماره ماده تبصره	متن مصوبه کمیسیون قضایی و حقوقی	موافق	مخالف	ارجاع به کمیسیون	اظهار نظر کارشناسی	متن اصلاحی
ماده (۳۰)	به منظور رفع ایراد ردیف (۶) شورای محترم نگهبان به انتهای ماده (۳۰) عبارت زیر الحاق می‌شود: «کمیسیون مذکور مکلف است حداکثر ظرف مدت سه ماه به اعتراض رسیدگی و رأی مقتضی صادر نماید مدت مذکور حداکثر به مدت سه ماه فقط برای یکبار قابل تمدید است.»	✓				
ماده (۳۴)	به منظور رفع ایراد ردیف (۷) شورای محترم نگهبان ماده (۳۴) به شرح زیر اصلاح می‌شود: «ماده (۳۴) - مدت اعتبار گواهینامه اختراع، مشروط به رعایت ماده (۶۵) این قانون بیست‌سال از تاریخ تسلیم اظهارنامه است.»	✓				
تبصره «۱» ماده (۴۰)	به منظور رفع ایراد ردیف (۱-۸) شورای محترم نگهبان در تبصره (۱) ماده (۴۰) عبارت «در شعب ویژه دادگاههای موضوع ماده (۱۴۵) این قانون» به عبارت «مرجع صالح قضائی» اصلاح می‌شود.	✓				
تبصره «۲» ماده (۴۰)	به منظور رفع ایراد ردیف (۲-۸) شورای محترم نگهبان، عبارت «تصمیمات این کمیسیون قابل اعتراض نیست.» به انتهای تبصره (۲) ماده (۴۰) الحاق می‌شود.	✓			علی رغم اینکه مصوبه کمیسیون برای رفع ابهام شورای نگهبان به احتمال فراوان منتهی به ایراد از سوی شورای نگهبان خواهد شد، لیکن با توجه به اهمیت، حساسیت و محرمانگی موضوع، گریزی جز تصویب همین اصلاح متصور نمی‌باشد.	
ماده (۶۵)	به منظور رفع ایراد ردیف (۹) شورای محترم نگهبان، در فراز اول ماده (۶۵) عبارت «مشروط به پرداخت جریمه حداکثر تا شش ماه	✓				

شماره ماده تبصره	متن مصوبه کمیسیون قضایی و حقوقی	موافق	مخالف	ارجاع به کمیسیون	اظهار نظر کارشناسی	متن اصلاحی
	مجاز است» به عبارت «مشروط به پرداخت جریمه معادل دو برابر هزینه تمدید آن، حداکثر تا شش ماه مجاز است» اصلاح می شود و عبارت «و جریمه ناشی از عدم پرداخت آن در مهلت مقرر» از تبصره (۱) ماده مذکور حذف می شود.					
ماده (۶۷)	به منظور رفع تذکر ردیف (۱) شورای محترم نگهبان در بند (۶) و در تبصره (۳) ماده (۶۷) واژه «اصلاح» به واژه «تغییر» اصلاح می شود.	✓				
ماده (۷۰)	به منظور رفع ایراد ردیف (۱۰) شورای محترم نگهبان، ماده (۷۰) و تبصره های آن به شرح زیر اصلاح می شود: «ماده (۷۰) - انجام هرگونه فعالیتی که حقوق انحصاری مالک گواهینامه اختراع یا قائم مقام او را تضییع کند، نقض حق اختراع محسوب می شود، مشروط بر اینکه این اقدامات پس از تاریخ ثبت اختراع صورت پذیرد. تبصره - انجام هریک از موارد مندرج در ماده (۳۸) این قانون، نقض حق اختراع محسوب نمی شود.»	✓				
ماده (۷۱)	به منظور رفع ایراد ردیف (۱۱) شورای محترم نگهبان، ماده (۷۱) به شرح زیر اصلاح می شود: «ماده (۷۱) - در دعاوی مربوط به نقض حق اختراع، در صورتی که اختراع به صورت فرآورده باشد، بار اثبات نقض برعهده مدعی نقض است، اما اگر اختراع به صورت فرآیند دستیابی به یک فرآورده بوده و احتمال قوی وجود داشته باشد که فرآورده به دست آمده فقط از طریق فرآیند مزبور ساخته شده است و نیز عرفاً با تلاشهای معقول	✓			علی رغم ایراد مغایرت شرعی در این ماده از سوی شورای نگهبان و دشوار بودن رفع ایراد مزبور، به نظر می رسد که رفع ایراد صورت گرفته باشد.	

شماره ماده تبصره	متن مصوبه کمیسیون قضایی و حقوقی	موافق	مخالف	ارجاع به کمیسیون	اظهار نظر کارشناسی	متن اصلاحی
	نتوان فرآیندی را که واقعاً استفاده شده مشخص نمود، نقض اختراع محرز محسوب می‌شود مگر اینکه خواننده اثبات کند فرآورده را از طریق فرآیند دیگری ساخته است.»					
ماده (۷۲)	به منظور رفع ایراد ردیف (۱۲) شورای محترم نگهبان، در ماده (۷۲) عبارت «منافع ممکن الحصول نظیر کاهش میزان فروش» به عبارت «منافع ممکن الحصولی که صدق اتلاف می‌کند» اصلاح می‌شود.	✓				
ماده (۷۳)	به منظور رفع ایراد ردیف (۱۳) شورای محترم نگهبان، در ماده (۷۳) عبارت «تأمین دلیل» به عبارت «تأمین خواسته» اصلاح و عبارت «مرجع قضائی مذکور باید موافقت با تقاضای مذکور را منوط به سپردن تضمین کافی نماید.» حذف می‌شود و یک تبصره به شرح زیر به ماده مذکور الحاق می‌شود: «تبصره- رسیدگی به درخواستهای مذکور در این ماده مطابق قانون آیین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب در امور مدنی مصوب ۱۳۷۹/۱/۲۱ با اصلاحات و الحاقات بعدی انجام می‌شود.»	✓				
ماده (۷۴)	به منظور رفع ایراد ردیف (۱۴) شورای محترم نگهبان، ماده (۷۴) حذف می‌شود.	✓				
ماده (۸۲)	با توجه به اصلاحات انجام شده در مواد (۱۴)، (۱۵)، (۲۳)، (۳۰)، (۳۴)، (۴۰)، (۶۵)، (۷۰)، (۷۲)، (۷۳) و (۷۴) ایراد ردیف (۱۵) شورای محترم نگهبان مرتفع می‌شود و به منظور رفع تذکر ردیف (۲) شورای محترم نگهبان در ماده (۸۲) عبارت «مواد (۷۲) تا (۷۴)»	✓				

شماره ماده تبصره	متن مصوبه کمیسیون قضایی و حقوقی	موافق	مخالف	ارجاع به کمیسیون	اظهار نظر کارشناسی	متن اصلاحی
	این قانون و تبصره‌های آنها» به عبارت «مواد (۷۲) و (۷۳) این قانون» اصلاح می‌شود.					
ماده (۹۵)	به منظور رفع ایراد ردیف (۱۶) شورای محترم نگهبان در ماده (۹۵) عبارت «(۷۲) تا (۷۴)» به عبارت «(۷۲) و (۷۳)» اصلاح می‌شود.	✓				
ماده (۹۹)	به منظور رفع تذکر ردیف (۳) شورای محترم نگهبان در ماده (۹۹) واژه «مدارک» به واژه «مدرک» اصلاح شد.	✓			علی رغم اینکه رفع تذکرات شورای نگهبان الزامی نیست؛ لکن جهت عدم بروز دوگانگی الفاظ در طرح، باید اصلاح واژه مدارک به مدرک علاوه بر ماده (۹۹) در سایر مواد طرح نیز انجام شود.	با رعایت قانون آیین نامه داخلی مجلس، عبارت «و سایر مواد طرح» بعد از عبارت «ماده (۹۹)» اضافه شود.
ماده (۱۱۷)	به منظور رفع ایراد ردیف (۱۷) شورای محترم نگهبان در ماده (۱۱۷) عبارت «(۷۲) تا (۷۴)» به عبارت «(۷۲) و (۷۳)» اصلاح می‌شود.	✓				
ماده (۱۲۱)	به منظور رفع ایراد ردیف (۱۸) شورای محترم نگهبان در ماده (۱۲۱) عبارت «(۷۲) تا (۷۴)» به عبارت «(۷۲) و (۷۳)» اصلاح می‌شود.	✓				
ماده (۱۲۸)	به منظور رفع ایراد ردیف (۱۹) شورای نگهبان در ماده (۱۲۸) عبارت «و عامل افشاء مطابق قواعد ضمان قهری» بعد از عبارت «آن مراجع» اضافه می‌شود.	✓				
ماده (۱۲۹)	با توجه به حذف ماده (۷۴) مصوبه در ماده (۱۲۹) عبارت «مواد (۷۲) تا (۷۴) این قانون» به عبارت «مواد (۷۲) و (۷۳) این قانون» اصلاح می‌شود.	✓				

شماره ماده تبصره	متن مصوبه کمیسیون قضایی و حقوقی	موافق	مخالف	ارجاع به کمیسیون	اظهار نظر کارشناسی	متن اصلاحی
ماده (۱۳۰)	به منظور رفع ایراد ردیف (۲۰) شورای نگهبان ماده (۱۳۰) حذف می‌شود.	✓				
ماده (۱۳۱)	با توجه به حذف ماده (۱۳۰) مصوبه در ماده (۱۳۱) عبارت «موارد زیر از مصادیق رقابت غیرمنصفانه موضوع این قانون است:» به عبارت «موارد زیر رقابت غیرمنصفانه محسوب می‌شود:» اصلاح می‌شود.	✓				
ماده (۱۳۱)	به منظور رفع ایراد ردیف (۲۱-۱) شورای نگهبان بند (۵) ماده (۱۳۱) به شرح زیر اصلاح می‌شود: «۵- تبلیغاتی که کالای اصلی و کالای تحت مجوز بهره‌برداری (تحت لیسانس) که کیفیت کالای اصلی را نداشته باشد را از هم متمایز ننماید.»	✓				
تبصره ماده (۱۳۱)	به منظور رفع ایراد ردیف (۲-۲۱) و تذکر ردیف (۴) شورای محترم نگهبان تبصره ماده (۱۳۱) به شرح زیر اصلاح می‌شود: «تبصره- اعلام نظر کارشناسانه از سوی مرجع تخصصی در حدود صلاحیت قانونی در مورد کالاها یا خدمات از مصادیق رقابت غیرمنصفانه نیست.»	✓				
ماده (۱۳۳)	به منظور رفع ایراد ردیف (۲۲) شورای محترم نگهبان در بندهای (ج) و (چ) تبصره (۵) ماده (۱۳۳) عبارت «در صورت ضرورت و عدم صدق اسراف حرام» بعد از عبارت «معدوم سازی آنها» اضافه می‌شود و یک تبصره به شرح زیر به عنوان تبصره (۶) به ماده مذکور الحاق می‌شود: «تبصره ۶- اگر مدعی نقض، طی اظهارنامه رسمی به شخص ناقض	✓				

شماره ماده تبصره	متن مصوبه کمیسیون قضایی و حقوقی	موافق	مخالف	ارجاع به کمیسیون	اظهار نظر کارشناسی	متن اصلاحی
	<p>اخطار دهد که فعالیت او مصداق نقض حقوق وی بوده و توقف فوری فعالیت نقض کننده را خواستار شود و با این وجود، ناقض همچنان به فعالیت خود ادامه دهد، در صورت اثبات نقض، شخص ناقض به پرداخت جریمه‌ای معادل سه برابر خسارات وارده از تاریخ ابلاغ اظهارنامه رسمی تا صدور حکم محکوم می‌شود. حکم این تبصره در مواردی که موضوع اختراع فرآیند می‌باشد و یا دارنده اختراع موضوع اختراع را تولید نکرده و به فروش نرسانده باشد، جاری نمی‌باشد.»</p>					
ماده (۱۳۴)	<p>به منظور رفع ایراد ردیف (۲۳) شورای محترم نگهبان در تبصره ماده (۱۳۴)، عبارت «تمام خسارات را» به عبارت «خسارات وارده را مطابق قواعد ضمان قهری» اصلاح می‌شود.</p>	✓				
ماده (۱۳۵)	<p>به منظور رفع تذکر ردیف (۵) شورای محترم نگهبان در ماده (۱۳۵) عبارت «هرگاه متهم در مراجع کیفری موضوع این قانون برای دفاع از خود، ادعای بی‌اعتبار بودن و صدور گواهینامه ثبت شاکی را مطرح کند» به عبارت «هرگاه متهم در مراجع کیفری موضوع این قانون، ادعای بی‌اعتبار بودن گواهینامه ثبت شاکی را مطرح کند» اصلاح می‌شود.</p>	✓				
ماده (۱۳۷)	<p>به منظور رفع ایراد ردیف (۲۴) شورای محترم نگهبان در ماده (۱۳۷) عبارت «کارگروه مذکور موظف است آیین نامه اجرائی پشتیبانی و مانع زدایی تجاری سازی اختراعات را ظرف سه ماه</p>	✓				

شماره ماده تبصره	متن مصوبه کمیسیون قضایی و حقوقی	موافق	مخالف	ارجاع به کمیسیون	اظهار نظر کارشناسی	متن اصلاحی
	تدوین و پس از تصویب در هیأت وزیران، مطابق آن عمل نماید.» به عبارت «آیین نامه این ماده که متضمن امور اجرایی است ظرف سه ماه پس از تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون توسط کارگروه مذکور تدوین می شود و به تصویب هیأت وزیران می رسد.» اصلاح می شود.					
ماده (۱۳۸)	به منظور رفع ایراد ردیف (۲۵) شورای محترم نگهبان در ماده (۱۳۸) عبارت «تمامیت، اعتبار و انکارناپذیری آنها» به عبارت «تمامیت و اعتبار آنها» اصلاح می شود و عبارت های (INID codes) و (WIPO Standards) از تبصره (۲) ماده مذکور حذف می شود.	✓				
ماده (۱۴۲)	به منظور رفع ایراد ردیف (۱-۲۶) شورای محترم نگهبان ماده (۱۴۲) به شرح زیر اصلاح می شود: ماده ۱۴۲- هزینه های مربوط به فرآیند ثبت اختراعات، طرح های صنعتی، علائم تجاری، نمونه شیء مصرفی، علائم جمعی، علائم تأییدی و نامهای تجاری به شرح جدول زیر تعیین می شود: عنوان هزینه فرایند ثبتی میزان هزینه دریافتی از اشخاص حقیقی در خصوص اختراع، طرح صنعتی برای هر طبقه (مبنای محاسبه ریال) میزان هزینه دریافتی از اشخاص حقیقی در خصوص علائم و نامهای تجاری برای هر طبقه (مبنای محاسبه ریال) ثبت اظهارنامه و جستجو			✓	۱- با توجه به پایین بودن هزینه های مصوب در این ماده نسبت به سایر هزینه ها و اوضاع و احوال اقتصادی کشور و همچنین لزوم برخورداری کشور از درآمدهای ناشی از اختراع اتباع بیگانه در کشور، پیشنهاد می شود این ماده جهت اصلاح به کمیسیون اعاده یا با رعایت قانون آیین نامه داخلی مجلس، بند (۴) این ماده به شرح زیر اصلاح شود: «۴- هزینه های مذکور برای سال ۱۴۰۱ معتبر بوده و پس از آن متناسب با هزینه های اجرای این قانون، که هر ساله در قوانین بودجه سنواتی پیش بینی می شود، در قانون بودجه سنواتی منظور و مقرر خواهد شد.»	با توجه به لزوم اصلاح مبالغ مندرج در این ماده و بهره مندی کشور از درآمدهای ناشی از ثبت اختراع به ویژه اختراعات ثبت شده اتباع بیگانه در کشور، پیشنهاد می شود این ماده جهت اصلاح به کمیسیون اعاده یا با رعایت قانون آیین نامه داخلی مجلس، بند (۴) این ماده به شرح زیر اصلاح شود: «۴- هزینه های مذکور برای سال ۱۴۰۱ معتبر بوده و پس از آن متناسب با هزینه های اجرای این قانون، که هر ساله در قوانین بودجه سنواتی پیش بینی می شود، در قانون بودجه سنواتی منظور و مقرر خواهد شد.»

شماره ماده تبصره	متن مصوبه کمیسیون قضایی و حقوقی	موافق	مخالف	ارجاع به کمیسیون	اظهار نظر کارشناسی	متن اصلاحی
	<p>۲/۰۰۰/۰۰۰ ۵۰۰/۰۰۰ بررسی ماهوی ۳/۰۰۰/۰۰۰ - صدور گواهینامه (حق الثبت) ۶/۰۰۰/۰۰۰ ۱/۰۰۰/۰۰۰ تمدید سالانه ۱/۰۰۰/۰۰۰ ۶/۰۰۰/۰۰۰ (برای هر دوره حمایت) انتقال و ثبت مجوز بهره‌برداری ۱/۰۰۰/۰۰۰ ۵۰۰/۰۰۰ بررسی اعتراض ۱/۵۰۰/۰۰۰ ۵/۰۰۰/۰۰۰ پاسخ استعلام، تغییرات، رفع نقص و سایر خدمات ثبتی ۵۰۰/۰۰۰ ۵۰۰/۰۰۰ ۱- هزینه فرایندهای ثبت اشخاص حقوقی پنج برابر هزینه اشخاص حقیقی می‌باشد. ۲- شرکتهای دانش بنیان مورد تأیید معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری از پرداخت پنجاه درصد (۰.۵۰) هزینه‌های ثبت اختراع معاف می‌شوند. ۳- هزینه فرآیندهای ثبت نمونه اشیاء مصرفی نصف هزینه‌های ثبت اختراع خواهد بود. ۴- مبالغ مذکور در جدول این ماده هر سه سال یک بار به تناسب نرخ تورم اعلام شده از سوی بانک مرکزی با پیشنهاد مرجع ثبت و تصویب رئیس قوه قضائیه تعدیل می‌شود.</p>				<p>جای پیش بینی امکان تعدیل آن، پیشنهاد می‌شود ارقام مذکور صرفاً در سال ۱۴۰۱ معتبر باشد و در سایر سنوات در قانون بودجه سنواتی پیش بینی شود. ۲- با توجه به اینکه تعیین هزینه‌های مرتبط با اختراع و علائم تجاری یک امر دارای ماهیت اجرایی و در پیوند با درآمدهای عمومی کشور است، تعدیل هزینه‌های مزبور به نظر در حدود صلاحیت هیئت وزیران بوده و از اختیار رئیس محترم قوه قضائیه خارج است. لذا احتمال اعلام مغایرت بند (۴) این ماده با اصل (۱۳۸) قانون اساسی وجود دارد. این ایراد با اصلاح پیشنهادی در بند فوق رفع می‌شود.</p>	
تبصره «۱» ماده (۱۴۲)	<p>به منظور رفع ایراد ردیف (۲-۲۶) شورای محترم نگهبان تبصره (۱) ماده (۱۴۲) به شرح زیر اصلاح می‌شود: «تبصره ۱- هزینه تمدید</p>	✓				

شماره ماده تبصره	متن مصوبه کمیسیون قضایی و حقوقی	موافق	مخالف	ارجاع به کمیسیون	اظهار نظر کارشناسی	متن اصلاحی
	علائم تجاری ثبت شده‌ای که پس از تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون تمدید می‌شوند نیز براساس جدول هزینه‌ها محاسبه می‌شود.»					
تبصره ماده «۳» (۱۴۲)	به منظور رفع ایراد ردیف (۳-۲۶) شورای محترم نگهبان تبصره (۳) ماده (۱۴۲) حذف می‌شود.	✓				
تبصره ماده «۵» (۱۴۲)	به منظور رفع ایراد ردیفهای (۴-۲۶) و (۵-۲۶) شورای محترم نگهبان در تبصره (۵) ماده (۱۴۲) عبارت «پس از واریز به خزانه تا سقف پنجاه درصد (۵۰٪) صرف امور اجرائی» به عبارت «پس از واریز به خزانه در قالب بودجه‌های سنواتی تا سقف پنجاه درصد (۵۰٪) صرف امور اجرائی» اصلاح می‌شود.	✓				
ماده (۱۴۸)	به منظور رفع ایراد ردیف (۲۷) شورای محترم نگهبان در فراز اول ماده (۱۴۸) عبارت «نسبت به جذب و استخدام تعدادی کارشناس تمام وقت» به عبارت «با رعایت قوانین استخدامی نسبت به جذب و استخدام تعدادی کارشناس تمام وقت مورد نیاز» اصلاح می‌شود.			✓	این ماده به لحاظ نگارشی و ترتیب به کارگیری واژه‌ها و عبارات ایراد دارد و باید اصلاح شود.	پیشنهاد می‌شود این ماده جهت اصلاح به کمیسیون اعاده یا با رعایت قانون آیین نامه داخلی مجلس، عبارت «تعدادی کارشناس تمام وقت مورد نیاز» به عبارت «کارشناس تمام وقت به تعداد مورد نیاز» اصلاح شود.
ماده (۱۵۱)	به منظور رفع ایراد ردیف (۲۸) شورای محترم نگهبان در صدر ماده (۱۵۱) عبارت «دستورالعمل اجرائی» به عبارت «آیین نامه اجرائی» اصلاح می‌شود.	✓				